

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din Craiova
1.2. Facultatea	
1.3. Departamentul	Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic
1.4. Domeniul de studii	Științele Educației
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii/Calificarea	Psihopedagogie specială

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Consilierea familiei și a persoanelor aflate în dificultate						
2.2. Titularul activităților de curs	Sorescu Emilia-Maria						
2.3. Titularul activităților de laborator	Sorescu Emilia-Maria						
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DOP

3. Timpul total estimat (ore pe semestrul al activităților didactice)

3.1. Numărul de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp - ore/sapt.					33 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat					5
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7. Total ore studiu individual	33				
3.8. Total ore pe semestru	75				
3.9. Numărul de credite	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	• Fundamentele psihopedagogiei speciale
4.2. de competențe	• Capacități de analiză, sinteză, gândire divergentă, gândire critică

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• On site
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	• On site

6. Obiectivele disciplinei - rezultate așteptate ale învățării la formarea cărora contribuie parcurgerea și promovarea disciplinei

Cunoștințe	Studentul/Absolventul: 1. Descrie procesele și nevoile de dezvoltare fizică, cognitivă, emoțională și socială a copiilor/elevilor/tinerilor. 2. Proiectează strategiile de intervenție psihopedagogică și consiliere educațională pentru elevii aflați în situații de risc sau cu cerințe educative speciale. 3. Integrează normele de etică, de integritate academică și de conduită profesională.
Abilități	Studentul/Absolventul: 1. Integrează în mod responsabil unele strategii specifice educației speciale, în scopul diferențierii și individualizării demersurilor didactice și adaptării metodelor la nivelul grupului. 2. Aplică în mod consecvent și adecvat reglementările școlare și a legislației pentru siguranța elevilor, sănătatea și starea lor de bine. 3. Identifică stările/problemele /dificultățile copiilor/elevilor/tinerilor/altor grupuri și categorii de persoane cu dizabilități, privind comportamentul acestora și procesul de dezvoltare cu asistarea specializată psihopedagogică.
Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: 1. Comunică eficient prin oferirea de feedback constructiv și susține implicarea activă a elevilor în propriul proces de învățare. 2. Demonstrează capacități de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat.

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Nr. ore
1. Introducere în consiliere - Definirea consilierii: scopuri, tipuri, caracteristici esențiale; - Diferențierea între consiliere, psihoterapie și coaching; - Procesul de consiliere; - Abilitățile de consiliere; - Relevanța consilierii în domeniul psihopedagogiei speciale.	Prelegerea	2 ore
2. Fundamente teoretice ale consilierii - Perspectiva umanistă în consiliere: consilierea centrată pe persoană (Carl Rogers); - Perspectiva cognitiv comportamentală: consilierea cognitiv-comportamentală (Aaron Beck), abordarea rațional – emotivă (Albert Ellis), - Perspectiva psihodinamică: teoria atașamentului; - Aplicații și limite ale diferitelor abordări în contextul consilierii copiilor cu dificultăți și al familiilor acestor	Prelegerea	2 ore
3. Aspecte generale ale consilierii familiei - Funcțiile familiei; - Ciclul vieții de familie; - Nevoi specifice ale familiilor copiilor cu CES sau deficiențe. - Crize familiale, reziliența familiei și modele de adaptare.	Prelegerea Problematizarea Discuții ghidate	2 ore
4. Consilierea familiei: evaluare și strategii de intervenție	Prelegerea Problematizarea	2 ore

- Evaluarea funcționării familiale: genograma, interviul familial; - Terapia de familie sistemică (Salvador Minuchin) – concepte, principii, tehnici; - Stabilirea obiectivelor consilierii familiale. - Strategii de intervenție, educație parentală.	Discuții ghidate	
5. Consilierea individuală - Specificul consilierii persoanei cu dificultăți (emoționale, comportamentale, adaptative). - Modelul Egan - Abordări personalizate pentru copii și adolescenți cu CES, TSA, ADHD, tulburări de conduită.	Prelegerea Problematizarea Discuții ghidate	2 ore
6. Consilierea de grup - Avantaje și limite ale consilierii de grup; - Dinamica grupului și rolul consilierului; - Tehnici de grup pentru părinți sau copii cu dificultăți.	Prelegerea Exercițiul Discuții ghidate	2 ore
7. Aspecte deontologice în consiliere - Codul etic al consilierului: principii și valori deontologice; - Dileme etice în lucrul cu persoane vulnerabile; - Dinamica puterii în relația de consiliere; - Consilierea în contexte multiculturale; - Supervizarea.	Prelegerea Problematizarea Discuții ghidate	2 ore

Bibliografie:

1. Buzducea, D., & Mitrofan, I. (2000). *Psihologia pierderii și terapia durerii*. Editura SPER.
2. Chen, M.-W., & Rybak, C. (2018). *Group leadership skills: Interpersonal process in group counseling and therapy* (2nd ed.). SAGE Publications.
- David, D. (2017). *Tratat de psihoterapii cognitive și comportamentale*. Editura Polirom.
3. Dumitru, I. A. (2008). *Consilierea psihopedagogică: Baze teoretice și sugestii practice* (Ediția a 2-a, rev.). Polirom.
4. Egan, G. (2013). *The skilled helper: A problem-management and opportunity-development approach to helping*. Cengage Learning.
5. Ellis A., Harper, R. A. (2011), *Ghidul unei vieți raționale*, Ediția a III – a, complet revizuită și cu informații la zi pentru secolul XI, Editura RTS, Cluj-Napoca.
6. Ellis, A., & MacLaren, C. (2018). *Terapia rațional-emoțională și comportamentală. Ghidul terapeutului*. Editura ALL.
7. Ivey, A. E., Gluckstern, N., & Ivey, M. B. (2002). *Abilitățile consilierului: abordarea din perspectiva microconsilierii*. Editura Universității din Oradea.
8. Miller, L. (2005). *Counselling skills for social work*. SAGE Publications.
9. Milner, J., & O'Byrne, P. (2004). *Assessment in counselling: Theory, process and decision-making*. Palgrave Macmillan.
10. Minuchin, S., & Fishman, H. C. (1981). *Family therapy techniques*. Harvard University Press.
11. Minuchin, S., Reiter, M. D., Borda, C., Walker, S. A., Pascale, R., & Reynolds, H. T. M. (2014). *The craft of family therapy: Challenging certainties*. Taylor & Francis.
12. Minuchin, S., Lee, W.-Y., & Simon, G. M. (2006). *Mastering family therapy: Journeys of growth and transformation* (2nd ed.). John Wiley & Sons, Inc.
13. Mitrofan, I. (2001). *Psihopatologia, psihoterapia și consilierea copilului*. Editura SPER.
14. Mitrofan, I., & Nuță, A. (2005). *Consilierea psihologică. Cine, ce și cum? (Repere pentru formarea experiențială)*. Editura SPER.
15. Nelson-Jones, R. (2009). *Manual de consiliere*. Editura Trei.
16. Nichols, M. P., & Schwartz, R. C. (2005). *Terapia de familie: Concepte și metode*. Pearson.
17. Nichols, M. P., Minuchin, S., & Lee, W. Y. (2015). *Evaluarea familiei și cuplului: De la simptom la sistem*. Alianța pentru Copil și Familie.
- Seden, J. (2005). *Counselling skills in social work practice* (2nd ed.). Open University Press.
18. Piggot-Irvine, E., & Biggs, K. (2020). *Leadership coaching, mentoring, counselling or supervision? One way is not enough*. Cambridge Scholars
19. Seden, J. (2005). *Counselling skills in social work practice* (2nd ed.). Open University Press.

20. Sugarman, L. (2004). *Counselling and the life course*. SAGE Publications.
21. Velleman, R., & Aris, S. (2010). *Counselling and helping* (2nd ed.). BPS Blackwell.
22. Yalom, I. D., & Leszcz, M. (2013). *Tratat de psihoterapie de grup: Teorie și practică* (Ediția a 5-a). Editura Trei.

7.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Formarea relației de consiliere - Valoarea terapeutică a relației; - Obstacole în formarea relației terapeutice: prejudecăți, proiecții, anxietate de performanță; - Rolul autocunoașterii și autorefecției în profesia de consilier. - Particularități ale stabilirii relației de consiliere cu persoane vulnerabile (copii cu CES, TSA, ADHD, probleme de comportament, părinți).	Exercițiul Jocul de rol Discuțiile ghidate Problematizarea	2 ore
2. Consilierea centrată pe persoană - Caracteristicile consilierului eficient: autenticitatea, congruența, acceptarea necondiționată și empatia - Ascultarea activă, reformularea, parafrizarea, sumarizarea, .	Discuțiile ghidate Jocul de rol Exercițiul	2 ore
3. Tehnici de consiliere cognitiv-comportamentale - Paradigma ABC; - Rolul cognițiilor în formarea comportamentelor disfuncționale (Beck, Ellis); - Triada lui Beck; - Aplicarea CBT în consilierea copiilor cu ADHD, TSA, dificultăți emoționale sau comportamentale; - Strategii de intervenție: restructurarea cognitivă, tehnici de auto-monitorizare, expunere gradată.	Studiul de caz Jocul de rol Exercițiul	2 ore
4. Consilierea în situație de criză - Situația de criză; - Caracteristici ale unei crize; - Etapele unei crize; - Principii ale intervenției în situație de criză.	Studiul de caz Jocul de rol	2 ore
5. Adresarea întrebărilor în consiliere. Tehnici de clarificare a comunicării - Rolul întrebărilor în consiliere, tipuri de întrebări, provocări; - Modalități de alterare a preciziei comunicării și tehnici de clarificare;	Jocul de rol Exercițiul	2 ore
6. Feed-back-ul în consiliere - Definiție, tipuri, caracteristici ale unui feed-back constructiv; - Comunicarea asertivă.	Jocul de rol Exercițiul	2 ore
7. Evaluarea familiei. Genograma - Elaborarea de genograme; - Analiza relațiilor, a tiparelor transgeneraționale și a resurselor familiale.	Exercițiul	2 ore
8. Consilierea familiei – abordarea sistemică - Principiile de bază ale abordării sistemice a familiei; - Concepte sistemic: homeostazie, roluri, granițe, subsisteme; - Identificarea tiparelor disfuncționale de comunicare și relaționare (ex: alianțe, coaliții, triangulații); - Tehnici de intervenție: circularitate, întrebări sistemic, recadrare.	Jocul de rol Studiul de caz	2 ore
9. Nevoile familiilor copiilor cu CES	Studiul de caz	4 ore

- Tipuri de nevoi: informaționale, emoționale, sociale, de sprijin și de advocacy; - Impactul diagnosticului asupra dinamicii familiale; - Resursele familiei și sprijinul prin consiliere: educație parentală, grupuri de suport, acces la servicii; - Colaborarea dintre familie, școală și specialiști.		
10. Evaluarea și planificarea în consilierea copiilor și adolescenților cu dificultăți - Evaluarea inițială; - Elemente ale unui plan de intervenție: stabilirea obiectivelor SMART, tehnici specifice de intervenție, monitorizare și reevaluare; - Adaptări pentru diferite categorii de dificultăți: ADHD, TSA, tulburări de comportament, anxietate, tulburări de atașament.	Studiul de caz Elaborarea de proiecte	6 ore
11. Dileme etice în consiliere	Dialogul socratic	2 ore
Bibliografie:		
1. Chen, M.-W., & Rybak, C. (2018). <i>Group leadership skills: Interpersonal process in group counseling and therapy</i> (2nd ed.). SAGE Publications. 2. David, D. (2017). <i>Tratat de psihoterapii cognitive și comportamentale</i>. Editura Polirom. 3. Dumitru, I. A. (2008). <i>Consilierea psihopedagogică: Baze teoretice și sugestii practice</i> (Ediția a 2-a, rev.). Polirom. 4. Egan, G. (2013). <i>The skilled helper: A problem-management and opportunity-development approach to helping</i>. Cengage Learning. 5. Ellis A., Harper, R. A. (2011), <i>Ghidul unei vieți raționale</i>, Ediția a III – a, complet revizuită și cu informații la zi pentru secolul XI, Editura RTS, Cluj-Napoca. 6. Ellis, A., & MacLaren, C. (2018). <i>Terapia rațional-emoțională și comportamentală. Ghidul terapeutului</i>. Editura ALL. 7. Milner, J., & O'Byrne, P. (2004). <i>Assessment in counselling: Theory, process and decision-making</i>. Palgrave Macmillan. 8. Minuchin, S., & Fishman, H. C. (1981). <i>Family therapy techniques</i>. Harvard University Press. 9. Mitrofan, I. (2001). <i>Psihopatologia, psihoterapia și consilierea copilului</i>. Editura SPER. 10. Nelson-Jones, R. (2009). <i>Manual de consiliere</i>. Editura Trei. 11. Nichols, M. P., Minuchin, S., & Lee, W. Y. (2015). <i>Evaluarea familiei și cuplului: De la simptom la sistem</i>. Alianța pentru Copil și Familie. 12. Piggot-Irvine, E., & Biggs, K. (2020). <i>Leadership coaching, mentoring, counselling or supervision? One way is not enough</i>. Cambridge Scholars 13. Yalom, I. D., & Leszcz, M. (2013). <i>Tratat de psihoterapie de grup: Teorie și practică</i> (Ediția a 5-a). Editura Trei.		

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Datele asimilate în urma parcurgerii acestei fișe pot fi folosite ca suport de către studenți în studiul disciplinelor din cadrul Programului de licență: Psihopedagogie specială.

Conținutul cursului este în consens cu așteptările comunității academice, al angajatorilor din învățământul preuniversitar, cercetare; valorifică optim și creativ potențialul fiecărui student în cadrul orelor de seminar, chiar și pentru sistemul ”on line”.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	-capacitatea de a aplica în practică noțiunile, cunoștințele și modelele teoretice -capacitatea de a valorifica gândirea critică, reflexivă, creativă	Evaluare finală: colocviu	30%
9.5. Seminar/laborator	-corectitudinea și completitudinea rezolvării sarcinilor. -participare activă la discuții, dezbateri	Evaluare continuă, prin rezolvarea unor sarcini pe parcursul semestrului: teste rapide, lucrări individuale	20%
	-respectarea structurii recomandate -utilizarea corectă a noțiunilor, teoriilor și modelelor teoretice -originalitatea lucrării	-Lucrare aplicativă: <i>„Studiu de caz: evaluarea inițială și planul unei ședințe de consiliere individuală pentru un copil / adolescent cu tulburare de conduită / ADHD / TSA /CES / comportamente de risc ș.a.”</i>	30%
9.6. Standard minim de performanță Obținerea notei 5			
Condițiile pentru promovarea examenului sunt: minim 5 puncte din nota finală (punctaj reunit: evaluare activitate curs și seminar).			

Data completării:

Semnătura titularului

Semnătura directorului de departament,